

Anonimizētā versija

Tulkojums

C-655/23 – 1

Lieta C-655/23

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2023. gada 7. novembris

Iesniedzējtiesa:

Bundesgerichtshof (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2023. gada 26. septembris

Prasītājs, revīzijas sūdzības iesniedzējs un atbildētājs revīzijas tiesvedībā:

IP

Atbildētāja, atbildētāja revīzijas tiesvedībā un revīzijas sūdzības iesniedzēja:

Quirin Privatbank AG

[..]

BUNDESGERICHTSHOF [FEDERĀLĀS AUGSTĀKĀS TIESAS]

LĒMUMS

[..]

Datums:

2023. gada 26. septembris

lietā

IP, [..],

prasītājs, revīzijas sūdzības iesniedzējs un atbildētājs revīzijas tiesvedībā,

[..]

pret

Quirin Privatbank AG, [..] Berlīne,

atbildētāja, atbildētāja revīzijas tiesvedībā un revīzijas sūdzības iesniedzēja,

[..]

Bundesgerichtshof VI. Zivilsenat [VI Civillietu senāts] pēc 2023. gada 11. jūlija tiesas sēdes [..]

nolēma:

- I. Apturēt tiesvedību.
- II. Eiropas Savienības Tiesai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula, turpmāk tekstā – “VDAR”, OV 4.5.2016, L 119, 1. lpp.) interpretācijas nolūkā uzdod turpmākos jautājumus prejudiciāla nolēmuma sniegšanai:
 1.
 - a) Vai VDAR 17. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka datu subjektam, kura personas datus pārzinis ir nelikumīgi izpaudis pārsūtīšanas ceļā, ir tiesības vērsties pret pārzini, lai tas atturas no jauna nelikumīgi pārsūtīt šos datus, ja datu subjekts nepieprasa, lai pārzinis šos datus dzēs?
 - b) Vai šādas tiesības pieprasīt atturēšanos no darbības var izrietēt (arī) no VDAR 18. panta vai cita VDAR noteikuma?
 2. Ja atbilde uz 1. jautājuma a) punktu un/vai 1. jautājuma b) punktu ir apstiprinoša:
 - a) Vai Savienības tiesībās paredzētās tiesības pieprasīt atturēšanos no darbības pastāv tikai tad, ja pastāv bažas, ka nākotnē atkal tiks aizskartas datu subjekta tiesības, kas izriet no VDAR (atkārtota pārkāpuma risks)?
 - b) Vai attiecīgajā gadījumā jau pastāvošā VDAR pārkāpuma dēļ tiek prezumēts atkārtota pārkāpuma risks?
 3. Ja atbilde uz 1. jautājuma a) punktu un 1. jautājuma b) punktu ir noliedzoša:

Vai VDAR 84. pants, lasot kopsakarā ar 79. pantu ir jāinterpretē tādējādi, ka tie ļauj valsts tiesnesim papildus materiālā vai nemateriālā kaitējuma atlīdzināšanai saskaņā ar VDAR 82. pantu un tiesībām, kas izriet no VDAR

17. un 18. panta, atzīt datu subjekta, kura personas datus pārzinis ir nelikumīgi izpaudis pārsūtīšanas ceļā, tiesības vērsties pret pārzini, lai tas atturas no jauna nelikumīgi pārsūtīt šos datus, saskaņā ar valsts tiesību aktiem?
4. Vai VDAR 82. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka nemateriālā kaitējuma konstatēšanai šīs tiesību normas izpratnē pietiek tik vien kā ar negatīvām izjūtām, piemēram, dusmām, īgnumu, neapmierinātību, bažām un bailēm, kas pašas par sevi ir daļa no vispārīgiem dzīves riskiem un bieži vien – ikdienā piedzīvotā? Vai arī kaitējuma prezumpcijai ir nepieciešams, lai attiecīgajam tiesību subjektam kā fiziskajai personai būtu radīts nelabvēlīgs stāvoklis, kas pārsniedz šīs izjūtas?
 5. Vai VDAR 82. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka pārziņa vai apstrādātāja, vai tā darbinieku vainas pakāpe ir būtisks kritērijs, novērtējot atlīdzināmā nemateriālā kaitējuma apmēru?
 6. Ja atbilde uz 1. jautājuma a) punktu, 1. jautājuma b) punktu vai 3. jautājumu ir apstiprinoša:

Vai VDAR 82. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, novērtējot atlīdzināmā nemateriālā kaitējuma apmēru, tas, ka datu subjektam papildus tiesībām uz kompensāciju ir tiesības pieprasīt atturēšanos no darbības, var tikt ņemts vērā kā prasījumu mazinošs apstāklis.

Pamatojums:

- 1 I. Fakti un pamatlieta
- 2 Prasītājs vērsās pret atbildētāju par personas datu izpaušanu, pieprasot atturēšanos no darbības un nemateriālā kaitējuma kompensāciju.
- 3 1. Prasītājs pieteicās darbā pie atbildētājas privātbankas, šim procesam notiekot ar tiešsaistes portāla *Xing* starpniecību. Šā procesa ietvaros atbildētājas darbiniece 2018. gada 23. oktobrī ar portāla ziņojumapmaiņas pakalpojuma starpniecību nosūtīja tikai prasītājam paredzētu ziņu arī trešai personai, kas nebija iesaistīta darbā pieteikšanās procesā. Ziņojumam bija šāds saturs:

“Cien. [IP] kungs! Es ceru, ka Jums klājas labi! Mūsu vadītājam – R[...] kungam – Jūsu tirgotāja profils šķiet interesants. Tomēr mēs nevaram nodrošināt Jūsu sagaidīto atalgojumu. Viņš var piedāvāt 80 tūkstošus plus mainīgu atlīdzību. Vai, ņemot vērā šos aspektus, tas Jūs joprojām interesētu? Ar prieku gaidīšu ziņu no Jums un novēlu Jums labu otrdienas sākumu. Ar cieņu I[...] J[...]”
- 4 Trešā persona, kas pirms kāda laika bija strādājusi kopā ar prasītāju vienā holdinga uzņēmumā un tādēļ viņu pazina, pārsūtīja ziņojumu prasītājam un jautāja, vai tas ir ziņojums prasītājam un vai viņš meklē darbu.

- 5 2. Prasītājs apgalvo, ka viņam nodarītais – nemateriālais – kaitējums nepastāv abstraktā kontroles zudumā pār izpaustajiem datiem, bet gan tajā, ka tagad vismaz vēl viena persona, kura pazīst gan prasītāju, gan viņa potenciālos un agrākos darbadevējus, ir uzzinājusi apstākļus, uz kuriem attiecas diskrecija. Pastāvot bažas par to, ka trešā persona, kas darbojas tajā pašā nozarē, ir nodevusi paziņojumā ietvertos datus tālāk vai, tos zinādama, varētu būt ieguvusi priekšrocību kā konkurente uz iespējamām darbavietām kandidēšanas procesā. Turklāt viņš uzskatot, ka “sakāve” sarunās par algu ir apkaunojums, ko viņš nebūtu izpaudis trešām personām – it īpaši potenciālajiem konkurentiem ne.
- 6 Prasītājs ir lūdzis piespriest atbildētājam turpmāk atturēties apstrādāt/uzdot apstrādāt prasītāja personas datus saistībā ar viņa pieteikumu, ja apstrāde notiek kā 2018. gada 23. oktobrī F. W. kungam nosūtītajā ziņojumā *Xing* portālā, un samaksāt prasītājam kompensāciju par nemateriālo kaitējumu vismaz 2500 EUR apmērā.
- 7 3. *Landgericht* [apgabaltiesa] prasību daļēji apmierināja, piesprieda atbildētājam atturēties no darbības atbilstoši prasībai un piesprieda samaksāt summu 1000 EUR apmērā, pieskaitot procentus, prasītājam. Pēc atbildētājas apelācijas *Oberlandesgericht* [Federālās zemes Augstākā tiesa] grozīja spriedumu attiecībā uz izvirzīto prasību par nemateriālā kaitējuma atlīdzību un šajā daļā prasību noraidīja.
- 8 Apelācijas tiesa pieņēma, ka prasītājam pret atbildētāju saskaņā ar VDAR 17. panta 1. punktu ir tiesības pieprasīt pārtraukt viņa personas datu apstrādi, ja tā notiek tāda ziņojuma formā, kurš ir strīda pamatā. Pastāvot nepieciešamais atkārtota pārkāpuma risks. Prasītājam turpretī neesot nekādu tiesību uz kompensāciju par kaitējumu saskaņā ar VDAR 82. pantu, jo katrā ziņā neesot pierādīts, ka prasītājam ir radies kaitējums. Lai gan ir izdarīts datu aizsardzības tiesību pārkāpums, nosūtot personas datus neiesaistītai trešai personai, papildus šim konstatētajam pārkāpumam priekšnosacījums finansiālas kompensācijas saņemšanai esot konkrēta – arī nemateriāla – kaitējuma pierādījums. Prasītājs neesot tādu pierādījis. Viņa izklāsts aprobežojoties tikai ar datu aizsardzības pārkāpuma atspoguļojumu. Pat ja tiek piedēvēts “apkaunojums”, tas neesot vērtējams kā nemateriāls kaitējums.
- 9 Pret to vēršas prasītājs ar savu apelācijas tiesas atļauto revīzijas sūdzību, ar kuru viņš turpina uzturēt savus prasījumus pilnā apjomā. Atbildētāja ar savu revīzijas sūdzību lūdz prasību pilnībā noraidīt.
- 10 II. Valsts tiesību normas, kas, iespējams, ir piemērojamas šajā lietā
1. *Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland* [Vācijas Federatīvās Republikas Konstitucionālā likuma; turpmāk tekstā – “GG”] 2. pants:

“2. pants

1. Ikvienam ir tiesības brīvi attīstīt savu personību, ja vien tas neskar citu personu tiesības, konstitucionālo kārtību vai morālu likumu.
 2. [...]”
2. *Bürgerliches Gesetzbuch* [Vācijas Civilkodeksa; turpmāk tekstā – “BGB”]
253. pants:

“253. pants. Nemateriāls kaitējums

1. Par kaitējumu, kas nav mantisks kaitējums, finansiālu atlīdzību var prasīt tikai likumā paredzētajos gadījumos.
 2. Ja zaudējumu atlīdzība ir izmaksājama miesas, veselības, brīvības vai seksuālās pašnoteikšanās aizskāruma dēļ, taisnīgu finansiālu atlīdzību var prasīt arī par tādu kaitējumu, kas nav mantisks kaitējums.”
3. *BGB* 823. pants:

“823. pants. Pienākums atlīdzināt kaitējumu

1. Ikvienam, kas tīši vai nolaidības dēļ prettiesiski apdraud dzīvību, ķermeni, veselību, brīvību, īpašumu vai jebkuras citas personas tiesības, ir pienākums atlīdzināt radušos zaudējumus.
 2. Tāds pats pienākums ir ikvienam, kas pārkāpj likumu, kura mērķis ir citas personas aizsardzība. Ja no attiecīgā likuma satura izriet, ka tā pārkāpumu ir iespējams izdarīt arī bez vainas, šāds kaitējums ir atlīdzināms vienīgi tad, ja pārkāpumā kāds ir vainojams.”
4. *BGB* 1004. pants (šeit analoga piemērošana absolūtu tiesību pārkāpumam *BGB* 823. panta 1. punkta izpratnē vai aizsardzības likuma pārkāpumam *BGB* 823. panta 2. punkta izpratnē):

“1004. pants. Prasījums par novēršanu un atturēšanos no darbības

1. Ja īpašumtiesības tiek traucētas citādi, nevis ar atņemšanu vai valdījuma aizturējumu, īpašnieks var prasīt, lai traucējuma veicējs novērstu aizskārumu. Ja ir paredzams turpmāks traucējums, īpašnieks var prasīt atturēšanos no darbības tiesas ceļā.
 2. [...]”
- 11 III. Par prejudiciālo jautājumu uzdošanu Tiesai
- 12 Tas, vai pušu revīzijas sūdzības tiks apmierinātas, ir atkarīgs no Savienības tiesību interpretācijas.
- 13 1. Par Savienības tiesību piemērojamību

- 14 a) Vispārīgās datu aizsardzības regulas laika (VDAR 99. panta 2. punkts) un teritoriālā (VDAR 3. panta 1. punkts) darbības joma aptver šo gadījumu. Regula ir piemērojama arī materiālās darbības jomas ziņā (VDAR 2. panta 1. punkts). Ziņojumā, kas ir strīda pamatā, tajā norādot prasītāja uzvārdu, viņa no uzrunas izrietošo dzimumu, faktu par notiekošo darbā pieteikšanās procedūru, kā arī atbildētājas attieksmi pret prasītāja pieteikumu un viņa – lieluma ziņā netieši izpausto – sagaidīto atalgojumu, bija ietverti personas dati VDAR 4. panta 1. punkta izpratnē. Tas ir tāpēc, ka šī informācija attiecās uz atbildētājas (datu apstrādes pārzinis VDAR 4. panta 7. punkta izpratnē), kuras rīcībā bija prasītāja kontaktinformācija un CV, identificētu vai vismaz identificējamu fizisku personu Atbildētājas darbinieces veiktā ziņojuma nosūtīšana, izmantojot tiešsaistes portāla ziņojumapmaiņas pakalpojumu, trešai personai ir (daļēji) automatizēta personas datu apstrāde kā izpaušana, nosūtot, kas piemēra veidā ir minēta VDAR 4. panta 2. punktā.
- 15 b) Atbildētāja ir pārkāpusi Vispārīgās datu aizsardzības regulas noteikumus. Apelācijas instances tiesa ir pareizi atzinusi, ka prasītāja personas datu apstrāde, pret kuru vērsās [prasītājs] un kuru veica atbildētāja, bija pretiesiska saskaņā ar VDAR 6. panta 1. punktu un ka it īpaši uz to neattiecas prasītāja piekrišana. Atbildētāja arī neapgalvo, ka apstrāde būtu bijusi likumīga saskaņā ar šo noteikumu.
- 16 2. Par 1. a) un 1. b) prejudiciālo jautājumu
- 17 “1.a) [..]
- 18 1.b) [..]”
- 19 Prasītājs neprasa dzēst savus personas datus, kas apstrādāti, pārkāpjot VDAR, bet vēlas ar prasību par atturēšanos no darbības preventīvi novērst nelikumīgās apstrādes atkārtošanos. Šaubas ir par to, vai prasītājs šo prasījumu var pamatot ar VDAR 17. panta 1. punktu, kā to ir pieņēmusi apelācijas tiesa. Šis jautājums ir būtisks lietas izlemšanā, un tas nav noskaidrots nedz Tiesas judikatūrā, nedz arī citādi skaidri atbildams.
- 20 a) Tomēr senāts gadījumos, kad prasītāji arī bija cēlušies prasību par atturēšanos no darbības pret interneta meklētājprogrammu pakalpojumu sniedzējiem saistībā ar prasījumu atsaistīt atsauces uz konkrētām rezultātu saitēm, ir uzskatījis, ka VDAR 17. panta 1. punktā paredzētās “tiesības uz dzēšanu” ietver ne tikai vienkāršu datu dzēšanu – kaut vai datu apstrādes, pret kuru tiek iebilsts, tehnisko priekšnosacījumu dēļ, kurus datu subjekts nevar novērtēt un kuri ir pakļauti pastāvīgam izstrādes progresam –, bet gan neatkarīgi no tehniskās īstenošanas ietver arī prasījumu atturēties no jaunas iekļaušanas sarakstā (skat. senāta spiedumus, 2020. gada 27. jūlijs, VI ZR 405/18, ECLI:DE:BGH:2020:270720:UVIZR405.18.0, BGHZ 226, 285, 1., 17., 35. punkts; 2023. gada 23. maijs, VI ZR 476/18, ECLI:DE:BGH:2023:230523UVIZR476.18.0, *juris* 28. punkts). Šādu pieņēmumu

acīmredzot izdarīja arī Tiesa 2022. gada 8. decembra spriedumā C-460/20 (skat. Tiesa, [...] 82. punkts un turpmākie punkti). Attiecīgi senāts ir uzskatījis, ka no VDAR 17. panta 1. punkta izrietošās tiesības pieprasīt atturēšanos no darbības ir iespējamās arī gadījumos, kad prasītāji papildus savu personas datu dzēšanai no vērtēšanas portāla datubāzes ir prasījuši, lai tiktu noteikts atturēties šajā portālā publicēt ar viņiem saistītu profilu (skat. senāta spriedumus, 2021. gada 12. oktobris, VI ZR 489/19, ECLI:DE:BGH:2021:121021UVIZR489.19.0, *BGHZ* 231, 263, 3. un 10. punkts; 2022. gada 13. decembris, VI ZR 54/21, ECLI:DE:BGH:2022:131222UVIZR54.21.0, AfP 2023, 149, 3. punkts un turpmākais punkts, 40. punkts).

- 21 b) Tomēr tas vēl neļauj noskaidrot, vai VDAR 17. pantu var uzskatīt par prasījumu pamatu, ja persona, kuru skārusi nelikumīga personas datu apstrāde, nepieprasa šo datu dzēšanu, bet gan – kā strīdus gadījumā – papildus prasībai atlīdzināt nodarīto nemateriālo kaitējumu vēlas vienīgi preventīvi novērst līdzīga VDAR pārkāpuma atkārtotās risku. Pat ja VDAR 17. panta formulējums neparedz šādas tiesības pieprasīt atturēšanos no darbības, par labu apstiprinošai atbildei uz šo jautājumu varētu liecināt tas, ka pārzinis principā prasījumu atturēties no darbības var izpildīt, dzēšot nelikumīgi apstrādātos datus un tādējādi izslēdzot atkārtotu līdzīgu VDAR pārkāpumu. Ja datu subjekts atsakās no dzēšanas, tam ir tiesības atbilstīgi VDAR 18. pantam (skat. VDAR 18. panta 1. punkta b) apakšpunktu). Šajā gadījumā rodas jautājums, vai datu subjekta tiesības uz apstrādes ierobežošanu saskaņā ar VDAR 18. pantu, 4. panta 3. punktu ietver arī tiesības pieprasīt atturēšanos no darbības iepriekš izklāstītajā nozīmē. Tas, vai no VDAR noteikumiem – iespējams, arī kopsakarā ar VDAR 79. pantu – izriet Savienības tiesībām atbilstošs pamats pieprasīt atturēšanos no darbības ārpus iepriekš aprakstītajām un augstākajās tiesu instancēs jau izlemtām lietu konstelācijām, ir neviennozīmīgi aplūkots jautājums judikatūrā un literatūrā [...] [atsauce uz valsts literatūru].

- 22 3. Par otro prejudiciālo jautājumu

23 “Ja atbilde uz 1.a) jautājumu un/vai 1.b) jautājumu ir apstiprinoša:

24 a) [...]”

25 b) [...]”

- 26 Priekšnosacījums tam, lai pastāvētu uz jau notikuša tiesību pārkāpuma balstītas, nākotnē vērstas tiesības pieprasīt atturēšanos no darbības, saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir tāds, ka pastāv bažas par to, ka personas, kas izvirza prasījumu, tiesības tiks aizskartas arī nākotnē, proti, ka pastāv atkārtota pārkāpuma risks, turklāt jau notikušā pārkāpuma dēļ šajā ziņā pastāv prezumpcija par faktiem, kuru gan var atspēkot tiesību oponents (iedibinātā judikatūra; par tiesībām pieprasīt atturēšanos no darbības, ja tiek pārkāptas tiesības uz informatīvo pašnoteikšanos pēc analogijas saskaņā ar *BGB* 1004. panta 1. punkta otro teikumu, *BGB* 823. panta 1. punktu, *GG* 2. panta 1. punktu pirms VDAR stāšanās spēkā, skat. senāta

spriedumu, 2015. gada 15. septembris, VI ZR 175/14, ECLI:DE:BGH:2015:150915UVIZR175.14.0, *BGHZ* 206, 347, 30. punkts; par tiesībām pieprasīt atturēšanos no darbības, ja ir pārkāptas vispārējās personiskās tiesībās, skat. tikai senāta spriedumu, 2021. gada 27. aprīlis, VI ZR 166/19, ECLI:DE:BGH:2021:270421UVIZR166.19.0, *NJW* 2021, 3334, 21. un 23. punkts ar tālākām norādēm). Senāta ieskatā, ņemot vērā tiesību pieprasīt atturēšanos no darbības būtību, tam būtu jābūt spēkā arī tad, ja tās, raugoties no Savienības tiesību viedokļa, izriet no VDAR. Tomēr Tiesas judikatūrā tas vēl nav noskaidrots.

27 4. Par trešo prejudiciālo jautājumu

28 “Ja atbilde uz 1.a) jautājumu un 1.b) jautājumu ir noliedzoša:

[..]”

29 Ja saskaņā ar VDAR noteikumiem no Savienības tiesību viedokļa nav apsveramas tiesības pieprasīt atturēšanos no darbības, rodas jautājums, vai šajā ziņā, norādot uz VDAR 84. pantu kopsakarā ar 79. pantu, var atsaukties uz valsts tiesībām, vai arī tas ir pretrunā mērķim nodrošināt konsekvētu datu aizsardzības līmeni Savienības ietvaros (VDAR 9. un 10. apsvērums). Arī šo jautājumu Tiesa vēl nav noskaidrojusi, bet judikatūrā un literatūrā tas nav aplūkots viennozīmīgi [..] [atsauce uz valsts literatūru]. Saskaņā ar valsts tiesību aktiem var pastāvēt tiesības pieprasīt atturēšanos no darbības, attiecīgi piemērojot *BGB* 1004. panta 1. punkta otro teikumu kopsakarā ar 823. pantu, ja ir bažas par turpmākiem aizskārumiem (par tiesībām pieprasīt atturēšanos no darbības, ja tiek pārkāptas tiesības uz informatīvo pašnoteikšanos pēc analogijas saskaņā ar *BGB* 1004. panta 1. punkta otro teikumu, *BGB* 823. panta 1. punktu, *GG* 2. panta 1. punktu, skat. senāta spriedumu, 2015. gada 15. septembris, VI ZR 175/14, ECLI:DE:BGH:2015:150915UVIZR175.14.0, *BGHZ* 206, 347, 18. punkts; par tiesībām pieprasīt atturēšanos no darbības, ja ir pārkāpts aizsardzības likums *BGB* 823. panta 2. punkta pirmā teikuma izpratnē, skat. *BGH* [Federālās Augstākā tiesas] spriedumu, 2008. gada 17. jūlijs, I ZR 219/05, *NJW* 2008, 3565, 13. punkts ar tālākām norādēm).

30 5. Par ceturto prejudiciālo jautājumu

31 “[..]”

32 a) Tiesa 2023. gada 4. maija spriedumā C-300/21 ir norādījusi, ka VDAR 82. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar vienkāršu šīs regulas tiesību normu pārkāpumu vien nepietiek, lai varētu piešķirt tiesības uz kompensāciju, un ka ir nepieciešama arī kaitējuma rašanās ([..] 31. punkts un turpmākie punkti, 42. punkts). Tāpat tā ir norādījusi, ka VDAR 82. panta 1. punktam ir pretrunā tāda valsts tiesību norma vai prakse, saskaņā ar kuru nemateriālā kaitējuma atlīdzināmība šīs tiesību normas izpratnē ir pakārtota nosacījumam, ka datu subjektam nodarītais kaitējums ir sasniedzis noteiktu smaguma pakāpi [..]. Tomēr Tiesa ir paskaidrojusi arīdzan (turpat, 50. punkts), ka šādas smaguma minimālās

robežvērtības noraidījums nenozīmē, ka datu subjekts, kuru skar VDAR pārkāpums, kas attiecībā uz to ir radījis negatīvas sekas, būtu atbrīvots no pienākuma pierādīt, ka šīs sekas rada nemateriālo kaitējumu šīs regulas 82. panta izpratnē. Tiesa, lai interpretētu VDAR 82. pantu, ir atsaukusies arī uz tās 75. un 85. apsvērumu (turpat, 37. punkts). Tajos tiek precizēts jēdziens “kaitējums” ar atsevišķiem piemēriem “vai jebkāda cita attiecīgajai fiziskajai personai īpaši nelabvēlīga ekonomiskā vai sociālā situācija”.

33 b) Ņemot vērā strīdā aplūkoto VDAR pārkāpumu un datu subjekta apgalvotās sekas – bailes no datu nodošanas tajā pašā nozarē strādājošām trešām personām, kādas personas zināšana par apstākļiem, uz kuriem attiecas diskrētums, apkaunojums saistībā ar neveiksmīgām sarunām par algu un trešās personas zināšana par to –, šajā kontekstā rodas lēmuma pieņemšanai būtisks, ārpus konkrētās lietas nozīmīgs un Tiesas vēl nenoskaidrots jautājums par to, vai VDAR 82. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šāda veida negatīvas izjūtas, piemēram, dusmas, īgnums, neapmierinātība, bažas par un bailes no turpmākiem pārkāpumiem, bažas par kaitējumu reputācijai, kuras pašas par sevi ir daļa no vispārīgiem dzīves riskiem un bieži vien – ikdienā piedzīvotā –, jau veido nemateriālo kaitējumu normas izpratnē. Nedz VDAR 82. pants, nedz tās apsvērumi par kompensāciju nesniedz nepārprotamu atbildi uz šo jautājumu (skat. ģenerālvokāta secinājumi, 2023. gada 27. aprīlis, C-340/21, [...] 70. un turpmākais punkts [...]).

34 6. Par piekto prejudiciālo jautājumu

35 “[...]”

36 a) Tiesa savā 2023. gada 4. maija spriedumā C-300/21 ir norādījusi, ka VDAR nav tiesību normas, kuras mērķis būtu paredzēt noteikumus par to, kā noteicams zaudējumu atlīdzības apmērs, uz ko datu subjekts šīs regulas 4. panta 1. punkta izpratnē var pretendēt saskaņā ar tās 82. pantu tad, ja minētās regulas pārkāpuma dēļ tam ir nodarīts kaitējums. Līdz ar to, tā kā šī joma nav reglamentēta Savienības tiesību normās, katras dalībvalsts iekšējās tiesību sistēmas ziņā esot noteikt kārtību, kādā ceļamas prasības, kuru mērķis ir aizsargāt tiesības, kādas personām izriet no 82. panta, un konkrēti kritērijus, kas ļauj noteikt šajā ziņā maksājamās kompensācijas apmēru, ar nosacījumu, ka tiek ievēroti minētie līdzvērtības un efektivitātes principi ([...] 54. punkts ar tālākām norādēm, 59. punkts).

37 Par efektivitātes principu Tiesa ir norādījusi, ka valsts tiesām ir jāpārbauda, vai valsts tiesībās paredzētā kārtība, kādā noteicams saskaņā ar VDAR 82. pantā paredzētajām tiesībām uz kompensāciju maksājamās zaudējumu atlīdzības apmērs, nepadara praktiski neiespējamu un pārmērīgi neapgrūtina Savienības tiesībās un konkrētāk – šajā regulā paredzēto tiesību izmantošanu. Šajā ziņā tā ir norādījusi, ka VDAR 146. apsvēruma sestais teikums nosaka, ka šim instrumentam ir jānodrošina “pilna un iedarbīga kompensācija par [tiem] nodarīto kaitējumu” un, ņemot vērā VDAR 82. pantā paredzēto tiesību uz kompensāciju

kompensējošo funkciju, finansiālais atlīdzinājums, kas pamatots ar šo tiesību normu, ir jāuzskata par “pilnīgu un efektīvu”, ja tas ļauj pilnībā atlīdzināt šīs regulas pārkāpuma dēļ konkrēti nodarīto kaitējumu, un nav nepieciešams šāda pilnīga atlīdzinājuma nodrošināšanai noteikt pienākumu maksāt sodošu kaitējuma atlīdzinājumu ([..] 56. punkts un turpmākie punkti).

- 38 b) Tomēr šķiet, ka tādējādi vēl nav pietiekami noskaidrots, vai VDAR pārkāpuma pamatā esošā vainas pakāpe var tikt izmantota kā būtisks kritērijs, novērtējot saskaņā ar VDAR 82. panta 1. punktu atlīdzināmā nemateriālā kaitējuma apmēru (skat. arī *Bundesarbeitsgericht* [Federālās darba lietu tiesas] piekto prejudiciālo jautājumu, C-667/21, OV, 28.2.2022, ES C 95, 13. un turpmākās lpp.).
- 39 aa) Saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ja likumā ir paredzēta taisnīga finansiāla atlīdzība par nemateriālo kaitējumu (morālā kaitējuma atlīdzība), tad, novērtējot kompensāciju, ir jāņem vērā tas, ka morālā kaitējuma atlīdzībai ir divējāda funkcija. Tās mērķis ir piedāvāt cietušajai personai pienācīgu atlīdzību par zaudējumiem, kas nav saistīti ar īpašumu (kompensējoša funkcija). Tomēr vienlaikus tajā ir jābūt ņemtai vērā doma, ka kaitējuma nodarītājs ir parādā cietušajai personai gandarījumu par to, ko tas tai ir nodarījis (gandarījuma funkcija, iedibinātā judikatūra par *BGB* 253. pantu, skat. tikai senāta spriedumu, 2022. gada 8. februāris, VI ZR 409/19, ECLI:DE:BGH:2022:080222UVIZR409.19.0, *VersR* 2022, 635, 11. punkts ar tālākām norādēm). No vienas puses, šajā ziņā priekšplānā parasti ir doma par kompensēšanu. No otras puses, tā kā likums prasa taisnīgu atlīdzību, kompensācijas mērķis vien nevar būt atlīdzības apmēra vienīgā mēraukla. Nav iespējams balstīties tikai uz kompensācijas loģiku, jo nemantisko kaitējumu nevar izteikt naudā un kompensācijas iespējas naudā var izteikt tikai ierobežotā veidā. Gandarījuma funkcija atspoguļo kaitējuma gadījuma radītās personiskās attiecības starp kaitējuma nodarītāju un cietušo personu, kuras pēc savas būtības prasa ņemt vērā visus lietas apstākļus un, ciktāl tie piešķir atsevišķajam kaitējuma gadījumam īpašu raksturu, ņemt vērā, nosakot atlīdzību. Viens no šiem apstākļiem ir arī kaitējuma nodarītāja vainas pakāpe (skat. Senāta spriedumu, turpat, 12. punkts ar tālākām norādēm).
- 40 bb) Senāts uzskata, ka saskaņā ar šiem principiem, novērtējot atbilstīgi VDAR 82. panta 1. punktam izmaksājamās kompensācijas apmēru par nodarīto nemateriālo kaitējumu un ņemot vērā efektivitātes principu, vainu var ņemt vērā gadījumā, ja šai kompensācijai – līdzīgi kā morālā kaitējuma atlīdzībai – ir arī gandarījuma funkcija, kas saskaņā ar valsts tiesību izpratni nekalpo tam, lai attaisnotu sodoša rakstura zaudējumu atlīdzību. Ģenerālvokāta 2022. gada 6. oktobra secinājumi lietā C-300/21 liecina par to, ka tas tā varētu būt ([..] 29. punkts [..]: “Interpretācija, kas automātiski sasaista jēdzienu “pārkāpums” ar jēdzienu “kompensācija”, nepastāvot kaitējumam, neatbilst VDAR 82. panta redakcijai. Tā neatbilst arī VDAR ieviestās civiltiesiskās atbildības galvenajam mērķim atlīdzināt datu subjektam par kaitējumu tieši ar “pilnīgu un efektīvu” tam nodarītā kaitējuma kompensāciju”). Tādējādi vaina varētu būt aspekts, kas jāņem

vērā, izskatot, kāda summa ir piemērota, lai “pilnīgi un efektīvi” atlīdzinātu nemateriālo kaitējumu. Katrā ziņā ģenerāladvokāts savos 2023. gada 25. maija secinājumos lietā C-667/21 pamatoja savu uzskatu, ka vainas pakāpei, novērtējot saskaņā ar 82. panta 1. punktu kompensējamā nemateriālā kaitējuma apmēru, nav nozīmes, tostarp ar to, ka kompensācijai jābūt “pilnīgai” ([..] 118. punkts [..]).

41 7. Par sesto prejudiciālo jautājumu

42 “Ja atbilde uz 1.a), 1.b) vai 3. jautājumu ir apstiprinoša: [..]”

43 Ja izskatāmajā lietā ir jāatzīst prasītāja tiesības pieprasīt atturēšanos no darbības, pamatojoties uz Savienības vai valsts tiesību aktiem, rodas jautājums, vai šis apstāklis var tikt ņemts vērā kā prasījumu mazinošs, novērtējot nemateriālā kaitējuma kompensācijas apmēru saskaņā ar VDAR 82. panta 1. punktu. Saskaņā ar valsts tiesību aktiem, novērtējot finansiālu atlīdzību par nemateriāliem aizskārumiem, nepieciešamajā vispārējā novērtējumā ir jāņem vērā arī panākts izpildu dokuments par atturēšanos no darbības; izpildu dokuments un ar to saistītās izpildes iespējas var ietekmēt un šaubu gadījumā pat izslēgt tiesības uz finansiālu atlīdzību (attiecībā uz senāta pastāvīgo judikatūru par finansiālu atlīdzību, ja konstatēta vaina vispārējo personisko tiesību pārkāpumā, skat. tikai senāta spriedumu, 2022. gada 22. februāris, VI ZR 1175/20, ECLI:DE:BGH:2022:220222UVIZR1175.20.0, *VersR* 2022, 830, 44. punkts ar tālākām norādēm). Tas, vai un, ja jā, tad kādā mērā (iespējama ir tikai samazināšana vai pilnīga izslēgšana?) šos principus – ņemot vērā efektivitātes principu – var pārnest uz tiesībām uz kompensāciju par nemateriālu kaitējumu saskaņā ar VDAR 82. panta 1. punktu, šķiet apšaubāms un uz to nevar nepārprotami atbildēt, pamatojoties uz Tiesas līdzšinējo judikatūru.

[..]